

SZARVASI ÚJSÁG

Hetilap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 6 frt. — kr.
Félévre . . . . . 3 frt. — kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt. 50 kr.

Egyes szám ára 12 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési pénzek, úgy a lap szellemi részét
illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra
czimzendők.

A nyilt-térben minden garmondsor díja 25 kr.

HIRDETÉSEK

jutányos áron vétetnek fel.

A hirdetések az „Árpád” irodalmi és nyom-
dai intézetbe küldendők.

Budapesten lapunk számára hirdetéseket e-
fogad Jaulusz Gyula Dorottya utca 11. sz. továbbá
A. V. Goldberger, servitater 3. sz. alatt.

A helyzethez.

Egyszer fogadott valaki, hogy az emberek közt legtöbb az orvos, s felkötötte állát és nagy fájdalmakat szinelve ment végig az utcán. Alig volt ember, ki meg nem szőlította, s orvosságot nem ajánlott volna neki fogfájása ellen.

Epen így vagyunk nemzetünk bajával, az egyre általánosabbá váló elszegényedéssel.

A nemzet egyik osztálya sem érzi úgy az elszegényedést, mint a földbirtokos osztály.

Lekötve tulajdonához; a valózó klíma alatt bizonytalan jövedelmekre utalva; az állami, községi és egyházi adók által túlterhelve; az amerikai, orosz és oláh verseny által nyomva, a közös vámterületen a védelem lehetőségétől s a gazdasági iparágak felvirágoztatásától megfosztva, Németországból terményeivel kirekesztve, drága tőkével, drága munkával boldogulni lehetetlen. Pusztul is egyre-másra. Pusztulnak a nagybirtokosok, — kiknek tulajdona nincs hitbizományként lekötve, — pusztulnak a nemesi birtokok s részint a hitelezők kezébe mennek át, részint feldaraboltatnak s apránként eladatnak; — de pusztul a parasztság is, mert a parasztgazdaságot hamar tönkre teszi az osztály s össze-vissza töri a szabad eladás és az uzsora. Bukások sűrűn fordulnak elő mindenütt s az átíratások szaporasága, az állam illeték jövedelmeinek emelkedése mutatja, hogy a földbirtokosok nem bírják megtartani tulajdonukat, hogy a föld inog a magyar nemzet lábai alatt.

Az elszegényedésnek számos oka van, csak néhányat soroljunk fel azok közül. — Alapját megvetelle a jobbagyság és az ősiség hirtelen eltörlése, az új rendszernek jogi, de nem közgazdasági szabályo-

zása. A szabadságot, mely a személyeket megilleti, átvittük a dolgokra, s míg azelőtt minden birtokviszony le volt kötve, egyszerre minden szabadra bocsáttatott.

A szabad és egyenlő osztály-örökösödés eseteiben a földbirtokban, a szabad adás vevés és parcellizálás, a szabad eladás, az általános váltóképesség kimondása, mozgósították a földbirtokot. A míg a gazdasági konstelláció kedvezett; a míg a terhek fel nem szaporodtak, a korlátlan szabadság jól esett; senki nem vette észre hátrányait, de midőn a koczka megfordult, rossz esztendők és rossz viszonyok jöttek, a magyar földbirtokos osztály apraja-nagyja észrevette hogy a gátakat mind lerombolván, védtelen áll az árvízzel szemben, mely, mint az ürgéket, kiönti őket lakásaikból.

Tehát gátakat kellene építeni. Tenni kellene valamit, hogy elejét vegyük a további rombolásnak. De mit lehet tenni?

Sem az ősiséget, sem a jobbagyságot visszahozni nem lehet. Az elszegényedés azon okait, melyek a világpiacz árfolyamától függnek, eltávolítani nincs hatalmukban, nekünk kell alkalmazkodni a világpiaczhoz. Az adókat leszállítani jó volna, de nem lehet, csak felebb csigázni azokat nem szabad többé. Gazdasági reformokat lehet behozni, a vasuti közlekedést kiépíteni, a tarifákat szabályozni, a vízi utakat megnyitni, a vizek lefolyását rendezni lehet sőt kell; de mindez nem lesz elég, a mezőgazdasági válságot feltartóztatni nem fogja.

A helyzetét ilyennek ismeri mindenki. — Ter-

mészetes, hogy a helyzet ekkora betegségében megszámlálhatatlan az orvosok száma.

Ott van Istóczy és pártja. Ők a baj megoldását a zsidókérdés rendezésében keresik. Van-e egyáltalában zsidókérdés, nem vitatjuk, — magyar és magyar közt vallás tekintetében mi nem teszünk különbséget, de nemzetgazdasági hibának tartjuk, hogy a zsidók külön faji jellegük fentartására mintegy kényszerítve vannak a polgári házasságnak az emancipációval együttes be nem hozatala által, s hogy a honosítási törv. idejében meg nem hozatott, hogy az uzsora törvény kezdettől nem szabályoztatott, s így a százados hajlamainál fogva könnyű életmódhoz, mások gyöngeségeinek kihasználásához szokott lengyel uzsorás zsidóknak országunk mintegy Eldorádóként kijelöltetett.

Ez a baj. Francia és Angolországban is vannak és voltak zsidók, Amerikában pedig igen sokan vannak. De ezen országokban mindenkinek dolgozni kellett, üdvös nemzetgazdasági törvények voltak, és mindenki egyenlő volt. A zsidók e nemzeteknek tagjai lettek s nem lehet különbséget tenni pl. vajjon Gambetta-e jobb francia mint Rochefort.

Az orvosok másik csapatja az, melynek élén néhány fiatal mágnás áll, s mely a gazdasági egyesületeknél csinál reform propagandát. Egyikük, gr. Széchenyi Kálmán a soproni gazdasági egyesülethez intézett szavaiban következőket írja: „Csakis két módunk

van jelenleg az általános elszegényedést meggátolni: a földbirtok eldarabolásának beszüntetése és a jelzáloghasználatának és a váltóképeségnek korlátozása.*
Tehát szakítani kell az álszabadelvűséggel.

Csarnok

A harctérről.

A „Szarvasi ujság” eredeti tudósításra.

Pridvorka 1882. martius 12.

Kitűnő idő kedvez expedióknak. Csakugyan 9-én elhagytuk Mjehovinát s egy nagyobb szabásu expedióra, indulánk, melyet a mai nappal szerencsésen be is végeztünk. Feladatunk volt a Narenta-völgyét egész a folyó forrásáig passzirozni. Még ma tehát éjszokról szorítottuk az ellenséget délkelet felé, addig egy dandár Gacsokból, egy Mostárból, egy pedig Tócsából indult ki.

Az ut idáig bár nehéz; de élvezetes volt. Mindvégig a Narenta volt vezénylő irányunk. Kitűnő idő kedvezett utunknak. Ez volt az első eset, hogy köpönyeg nélkül marchiroztunk. Ily időt még nem értem Boszniában, de ily vidéket sem. Mindjárt az első nap elragadt a szép Narenta völgye, úgy elcsodálkoztam minden hegyoldalán, minden hegyormán.

Bizouyara olvastak önök az uloki harcokról. E szerencsétlen falu székhelye volt a felkelőknek. Ez volt halála. Felégették, a mecset s egy ház, a zsandár-laktanya kivételével. Ott fekszik a falu füsttűgő romjaival a Narenta jobb partján. Máriausként őrzi azt egy remete, a falu 90 éves agg papja, leányával egyetemben.

T Á R S A G

Erdő mellett.

Áldozóban a nap s mint bucsuzó barát
Ráveti csók gyanánt aranyos sugarát
Fa gallyára, sudarára
Dalolható madarára . . .
Isten veled, isten veled éjszakára!

Mint messze lapályon a délibáb nyáron:
Reng a lelkemen is andalító álmom
S hallom még a dajka-mesét,
A furulya lágy énekét:
Kisded-korom verőfényes költészetét.

Most is néha-napján, a gyermeki évek
Egy-két sugarkája ha szívembe téved,
Visszacsalja csalódásom
Szebb idejű ifjuságom',
De csak azért, hogy ébredve jobban fájjon.

Husz évvel ezelőtt — jól él emlékembe' —
Igy révedt a szemem a szép naplementbe.
Ilyen vidám volt a világ:
Ilyen üde minden virág,
Madárhangok lelkem ép úgy andalíták.

Igy szelték akkor is a darvak, a ludak
Lankadatlan szárnyal fönn a légi utat,

Zord éjszakra, meleg délre
Hideg tájra, enyhe légre
S szemem őket messze, messze így kísérte.

Akkor is ily szótlan, csöndes volt a róna,
Mintha ajakának még hangja se volna,
S így szólt bele a nagy csendbe
— Távolról mintha esengne —
A hársfa kürt busan, mélán' halkan zengve.

Fázom. — Pusztá erdőn csörrennek az ágak —
Napsugár, verőfény tova illanának.
Álmom volt csak — az is dőre —
De bár így is visszajőne . . .
Lelkemnek még álmodni is szép felőle.

Oda vagy, oda vagy ragyogó reggelem,
S delem délibábját hasztalan kergetem.
Lelkem régi nyugalmára
Rátalál-e valahára?
Isten veled, isten veled éjszakára!

Balog István.

A fecske-fészek.

Armand Barthes beszélye.

Elragado piczi lábacska; — gondolák egy előttem
lebegő kis leány parányi lépésein konokul csüngő szemeim,

A vidék, amelyen áthaladtunk, lakatlan, kiholt. Ki önkényt ment el, kit erőszakkal vittek a felkelők magukkal. Az asszonynepet magukra hagyták. Némely házban 10-15 gyerek, asszony van. Ugy látszik, a nyomorult nép házközösségben él. Az egész ház egy szoba s egy konyhaféle. Az istállója egyszersmind szobája. A marha ép úgy jár az ajtón be, mintha többi családtagok. Mindenütt piszok, rendtelenség. — A török asszonyt a félenkség s a burkolódzás egész a nevetségig jellemzi.

A bosnyák asszony daróc bugyogót s kis pruszlit visel, arcza fedetlen. Amannak háza környéke tisztább emezénél.

Az egész uton különben nem történt semmi nevezetes. Kovacsicsiban egy patrolunkra lőtt az erdőben lappangó egy pár fölkelő, kik azonban csakhamar megszaladtak, hátrahagyva egy kis élelmet. Másnap betegek fedezetül volt kiküldve egy csapat, erre is löttek, persze mindkétszer eredménytelenül.

Tegnap érkezünk Pridvoricába s itt találkoztunk a többi dandár-patrouillaival. Tulajdonképen H.-Gemernőig lett volna utunk, de így megtalálva az összeköttetést a többi dandárral, célunkat elértük. — Ma kaptunk Gacsgóból a Cveits brigádjától ajándékképen sonkát, bort, kenyeret, ök a „Patronverein“-től kapják.

Ma szünnapunk van, holnap visszafelé megyünk. Ha Mjehovinába érünk, ismét egy jó napra számítok, lesz levél egynehány, legalább reményelem, s lesz ujság is.

Csak, mint reményt irhatom, hogy majus vége felé a legjobb esetben, s akkor is csak talán, hazamegyünk. Most igazán nem tudok semmit a külvilágról. Ami bennem a kedélyt tartja, az egy szebb jövő távol sejtelve. Holnap megyünk visszafelé. Mjehovinából majd írok.

H Gy.

kinek szürke posztóból készült topánjai alig hagyának maguk után csak kis nyomot is egy — a Landy uton vezeő poros ösvényen. Lelkemre! gyönyörű piczi lábacsok!

Idaig rá sem gondoltam, merre irányozzam lépteimet, ábaim most ösztönszerűleg követték szemeim irányát. . . eh de mit tünődöm? sétálni indultam, s aztán ugyis mind egy ezen vagy a más oldalon! így hát pár lépésnyi távolból csendesen kísérem a bájos gyermeket. — A csinos leányka nagy széles szalmakalapot viselt melyet fekete bársony szalag vett körül, míg selyem csikós ruháját zöld tafota köténykéje szalagaival övezé át karcsu derekán. Épen midőn kecses járását a fogoly gyors futásával összehasonlítgatom, a föltámadt pajkos esti szél — ruhája alját megbillentve, — harisnyája hófehérségét láttatni engedé. . . s mi kábitó villanat! . . . láttára Prádier vagy Clésinger szépérzéke is gyönyörtől reszketett volna meg.

Igy történt, hogy áthaladva Sz. Ouen falun — a templom előtti térre érkezém; a szép leány a templomba tért. . . pillanatra követém még szemeimmel, aztán a boltivezet alatt csakhamar eltűnt előlem.

A nyárfák halkán ingó ágai — melyek mögé a napleáldozott különféle alakokban szegélyezék körül a tiszta lathatárt, nekem úgy latszott mintha izzó tüztenger törne az óriási lombkalászkok hézagain keresztül. — A Szajna fölött, — mely lábaimnál méltóságteljesen hömpölyög tova számtalan fecske sikamlík át; örömmel követem egyikök röptének merész ivateit, — — — egy perczre a gátra száll s a más pillanatban ismét felröpül, nini. . . majd meglegyinté homlokomat! aztán hirtelen elvész előlem. . . Gyorsan megfordulok s már a templom-homlokzat közepén lát-

H I R E K.

— (Előfizetési felhívás a „Szarvasi ujság“) 1882. évi ápril — júniusi folyamára. Lapunk jelen számával az új évfolyamot megnyitván: felkérjük lapunk megrendelőit előfizetésük szives megújítására. A „Szarvasi ujság“ előfizetési ára: negyedévre: 1 ft 50 kr. félévre 3 ft. Egész évre 6 ft. vidéki előfizetőink részére jelen számunkhoz postautalványok mellékeltek. — Szarvason 1882. Ápril hó 2-án. A „Szarvasi Ujság“ kiadóhivatala.

— (A z e l s ő) magyarnyelvű hitszónoklatot Ápril hó 5-iken d. e. 10. órakor tartja a helybeli izr. imaházban Elfer Jakab rabbi ur, ki egyházában a magyarosodásnak egyik lelkes zászlóvivője. A t. rabbi urnak ezen hazafias kezdeményezését nem dicsérhetjük eléggé, különösen napjainkban, midőn a germanizmus ármánykodásaival folyton küzdenünk kell. Valóban ideje már, legalább itt az Alföld szívében, szakítani a régi rosz szokásokkal, s megadni mindazt a nemzeti-ségnek, mi azt érzésben, nyelvben megilleti. E szép példából látható, hogy azon idegen ajkú egyházakban hol a teljes megmagyarosodást csupán az istentisztelet hagyományos nyelve gátolja: a lelkészek erélyes fellépése mindent más irányba terelhetne; s hogy a magyarosodás terén nem holmi nagyhangú frázisokkal de csakis tettel vivható ki eredmény.

— (A s z a r v a s i k e r e s k e d ő k) Mázor József ur indítványa folytán a testületi érdekek emelése szempontjából kereskedelmi csarnokot alakítottak, a következő tisztikarral: elnök Deutsch Adolf, alelnök Járdek Lajos, titkár Mojzsis János, gondnok Rozenberg Fülöp. A tagok száma 55.

tam újra meg, hol fészket rakni iparkodik. Vagy huszszor szállt így fel s alá, míg végre is csak alig látható fekete folt jelölé megkezdett fészke helyét.

E pillanatban sz. ének reszkető hangja ütődött fülemhez . . . csak nem ő énekel így? — — a templomba indultam.

A bold. Szüz kápolnája fényözönben uszott. A viaszgyertyákról mindenféle alómló melancholicus fénynél szép ismeretlenem kis kötényét s selyem ruháját 'első pillanatr fölismerém; kalapját letevé, mialtal gazdag barna hajfűrtei szabadon özlök körül kedves homlokát. Az ének hirtelen megszűnt . . . czipőm erősen megrecscent a templom padlatán, megfordul . . . egy pillanatra láttam őt! Mi kedves lábai, bájos termete s mi angyali arcza van! óh én már is eléggé láttam, hogy meggyőződjem e felől. — Térdre borultam — bocsássá meg bűnömet a sz. Szüz, nem annyira az az oltár, mint inkább az elragadó tünemény előtt.

A szertartás a nélkül, nogy odafigyeltem volna — véget ért. A kis leány fölemelkedve térdelő helyzetéből ellebegett, s a templom homályos hajójában eltűnt — Közéledék a padhoz, melyen térdelni láttam őt . . . a rámlás mahagon-székre két kezdőbetű volt vésv H. M. — Mig a két betű felett eltünődtem, a sekrestyés is befejezé a gyertyaoltogást, — felé fordultam.

— Mért van ma — kérdém halkán tőle — ily szokatlan időben, az isten-tisztelet?

— Uram! hisz Mária hava van — válaszolá.

— Ah ugy! s mi gyönyörűn éneklék a versszakokat, különösen egy hang kőté le figyelmemet, egy leányé, ki épen e helyet tartá elfoglalva.

— (Szentandrás levelezőnk írja) lapunknak a következőket. Mart. hó 24-én reggeli 5. órakor a harangok vészkoegása községünkben tüzet jelzett. Egy terjedelmes épület lett a lángok martalékává. A teljes szélcsendben sikerült a tüzet lokalizálni, mely a szomszédos épületeket oly igen fenyegette. Lehetetlen méltatlankodásunkat ki nem fejeznünk a felett, hogy ez alkalommal a községnek egészen új vízi puskája használhatlannak találtatott, a mennyiben mint a vizsgálatból kitűnt: csövei teljesen be voltak iszapolódva. Reméljük, hogy e hanyagságra utaló eset a jövőben nem adja elő magát, annyival kevésbé, mert az következményeiben igen végzetessé válhatik.

— (A szentandrás népkör) értesülvén Simonyi haláláról, gyászlobogó kitűzésével adott kifejezést azon gyásznak, mely a jeles férfi halálában nemcsak a pártot melynek egyik vezérférfia volt, hanem az egész hazát is érte.

— (A szarvasi csizmadia ifjuság) f. hó 10-én a „Bárány“ vendéglő nagytermében táncvizgalmat rendez. Ez mind igen szép dolog tenne, de nem látjuk indokoltnak hogy a táncvizgalmra miért szerződtek éppen a csabai fúvózenekart, midőn városunkban két jól szervezett, s rendes karmester vezetése alatt álló zeneközpont is van. Azt hisszük, hogy természetesebb dolog lenne a helyi zeneközpontokat pártolni minden alkalommal, semmint idegenekhez folyamodni.

— (Uj ügyvéd.) Dr. Lengyel Sándor ur városunkból, Mártiushó 27-én a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt az ügyvédi vizsgálatot jó sikerrel letette. Mint értesülünk, a jeles képzettségű fiatal ügyvéd városunkban nyit irodát.

— (Mezey János daltársulata) a múlt héten néhány előadást rendezett városunkban, a „Bárány“ vendéglő nagytermében, szép számu közönség előtt s eléggé sikerülteknek mondhatók. Ma tartja utolsó előadását.

— Helén kisasszony.

— Sz. Ouenben lakik?

Csak nyáron — anyjával. Nemde kedves hangja van? és szíve százszorta jobb hangjánál... Angyal, égből szállt angyal ő.

— Helénnek nevezé imént kegyed.

— Igen uram! — hisz mindenki ismeri s szereti a faluban.

— Ó! nagyon elhiszem ezt — gondolám — magam is, mielőtt ismertem, már megszerettem őt.

Megköszöném a sekrestyés szivességét s elhagyám a templomot. — A toronyóra recsegő hangján éppen 9-et vert el, az égen számtalan csillag tündöklött. Majdnem önkénytelen tértem a Szajna partjára le s egy fűz tövében a fűbe heverve — esti kalandom felett töprenkedém. A tejut fejem fölött húzódott az azur égen at... merengve követém csillámló utja kanyarulatában, miglen szemem — egy a többinél fényesebb — csillagra bukkantak; nagyon természetes M Helénnek nevezem el s anélkül, hogy karjaim vagy ajkamat mozdítanám, a legkedvesebb dolgokról fecsegek vele! Valóságos kis regényke volt, melynek lapjait titokteljesen lenn, szívem legmélyében forgatám — — —

Azon éjjel keveset aludtam — annal többet abrandoztam! — —

Másnap — alig pirkadott — már talpon valék íróasztalomnál. — Midőn egy lapot telefirkaltam, — az ördögbe! minek ez, kiáltam bosszusan: egyszer láttam csak s névleg is alig ösmerem, ő meg — valóságos csoda volna, — ha léteéről sejtene is valamit! — — E bölcs okoskodás lehitte kissé forró veremet, kettészakasztam leveletem s messzire

— A (kilyukasztott) 10 és 20 krajcárosokat nem tanácsos elfogadni, mert legújabb rendelet adatott ki arra nézve, hogy az ilyen átlukasztott pénznemek a közpénztáraknál ne fogadtassanak el, ezek csak a kir. félbeváltó hivataloknál értékesíthetők, s ott is csak nagy veszteséggel.

— (Kinevezés.) Márki István gyulai kir. tsvszéki bíró, ki közel egy évig a budapesti kir. ítélő táblánál kisegitő bíróként működött: ugyanoda pótbíróvá neveztetelt ki.

— (200,000 forint.) A körösi védgátak magasítási munkálatai, mint biztos forrásból értesülünk 200,000 frtba kerültek. Ezt természetesen az illető ártér-birtokosok, s részben városunk fogja fizetni. Tekintve ezt, hogy az új ártérfejlesztés az 1881-ik árvíz mérvei szerint eszközöltetik, mi által úgyszólván az egész megye területe bevonatik az érdekeltségbe: a teherviselés elég kedvezően fog megoszlan az egyes birtokosok közt.

— (Járás utfelügyelő k.) A megyei utkaparó intézmény működésének szorosabb ellenőrzése végett a közg. bizottságnak márczius havi ülésében 7 járási utfelügyelő felfogadása határozatván el f. évi április 1-től ez év végeig havi 25 frt fizetéssel, az eddig beérkezett jelentések és kérvények alapján következők nevezettek ki: 1. Gyula rend. tanácsu város és a gyulai járás területére Wilim Janos, 3, a békési járás területére ifj. Kollár János, 4, a szarvasi járás területére Frankó Gyula.

— (Angol élecz.) Egy angol lapban következő élezes hirdetés olvasható: Kerestetik egy fiatal leány homloka. Mint-hogy e lap kiadója — a homlokba fésült haj miatt még nem látott ilyesmit, csinos összeget fizetne érte.

— (Mária Valéria főhercegnőről.) Az udvarnál legközelebb családi ünnepély lesz, melyen egy alkalmi vigjátékot ad elő több fiatal arisztokrata hölgy. Valéria főhercegnőnek is jutott a darabban szerep.

dobtam tollamat... és — és félóra múlva ismét íróasztalomnál ülök! — — Azonban második levelem is előbbi sorsra került! ráadásul összevissza hasgattam késemmel s elégtelen — önmagammal ép úgy mint száraz prózai gondolataimmal, — az üde reggeli levegőre kisieték.

Azt sem tudom hogyan — a templom terére tévedék, az ajtó nyitva állt, a sekrestyés fölismert s köszöntött... beléptem. — Közel Helén székéhez térdelék s fejemet kezembe süllyesztve — átengedém magam édes álmaimnak! — Majd egy óráig maradtam így,, — — hallani hívém ugyan a sz. misét, [mindazáltal nagyon kétkedem, hogy odafönn érdemül vették volna ajtatosságomat.

Istenem, minő helyzetbe jutottam! Reggel-este a templomban elmélkedem, a nap többi részét a Landy ut homokján Helén piczi lábnyomainak keresésében töltöm s ha az uton véletlenül elhaladni látom, mint-aa megbüvölne — — nem merem követni őt, — Ily gyáva téllenségben tölték három napot!

— Kedves barátom — szólék a harmad nap végén önmagamhoz, gondolj csak rá — — hová a manóba jntsz te el szerelmeddel? mert hogy szerelmes vagy... hiaba tagadod! — A templomlátogatás — magában véve — épületes dolog, de hidd el lelki-üdvődnek nem sokat használ; egész napon a Landy után kóborolni? ez tan érzélgős kissé... egy-két sorocska no vagy egy-két szó, bizonyára sokkal érthetőbb magyarázat lenne!... Nos hat írunk beszélünk — — mi a patvar, csak nem folytatjuk napi se-tainkat, s jámbor ajtatosságunkat? ... Éjjel utani 2 ora volt Irok, írni fogok — kiáltam fennen s nemi ünnepélyességgel!

— (A b. gyula i tüzvész.) Gyümölcsoltó boldogasszony napja évtizedeken át gyászforduló nap leend Gyula városa közönsége nagy részének. Délben 12 és fél órakor a vészharangok első kongása majdnem mindenkit ebédnél talált. Leírhatatlan rémülettel futott ki a közönség az utcákra. Such János köműves segédnek a régi Körös, most élővízcsatorna partján levő 860. sorszámú házának nádfedele gyult ki. Gyula városa legveszélyesebb helyeinek egyike, miután a háztelkek s utcák e helyen a legszűkebbek. Mire a szomszédság a tüzet észrevette, a szél az égő parazsat a negyedik háznak szintén nádtetője vitte, pár pillanat alatt lángban állt hat — s mire a közönség zöme a helyszínére érkezett, tizen-négy épület nádfedele állott lángokban. A szél, bár több ízben kavargott, a tűz kiütése alkalmával határozottan délkeletről jött. A tűz színhelye a város éjszaknyugati végén levén, minden remény a város megmentésére nézve a szélirány változatlanságában rejtett. S mint ha a sors eme titkos reményt kilete volna, a szél hirtelen északkeleti irányban fordult s a város felé levő utcásor házai másodperczek alatt lángba borultak. Már ekkor mintegy negyven ház és melléképületei égtek. Az oltó közönség nagy része rémülve hagyta ott a tüzet; mindenkinek sietett övének mentésére; azonban az isteni gondviselés csak fenyegető ujját emelte fel, romboló hatalmát kimutatandó, mert alig néhány percz múlva a szél visszanyerte előbbi irányát s azt mindvégig meg is tartotta. A tűzötnegyed óra alatt felemésztett negyven nyolcz házat melléképületekkel együtt. Tűzoltásról vagy a tűz lokalizásáról a roppant szélvihars annak változó iránya mellett ez idő alatt még akkor sem lehetett szó, ha a védelem körül az óriási chaosz helyett rend és egyöntetű intézkedés lett volna. A házak ingóságainak csak igen csekély részét lehetett megmenteni; ágynemű, butor, padláson levő buza, szalonna, minden-élelmiszer és szerszám odaégett. A láng az utca két oldalán

levő házak födelén összeölekezett, lehetlenné téve minden közlekedést. Emberélet hála istennek nem esett áldozatul: A házak 6-7 kivételével mind biztosítva voltak, de a kár így is tömérdekre megy, miután az ingóságok alig voltak biztosítva. A kárvallottak felségélyezésére megyeszerte könyöradományok gyűjtetnek.

— (A belügyminiszter) tapasztalván, hogy a kihágási ügyekben eljáró közigazgatási hatóságok az általok hozott ítéletekben megállapított pénzbüntetések lefizetése hol nyolcz, hol tíz napot szabnak, — mennyiben ezen szabályellenes intézkedés folytán megfelelő jogorvoslat igénybe vételének elmulasztása esetében a felek jogai sérelmet szenvednek, — felhívta a törvényhatóságokat, utasítsák az illetékes hatóságot, (s így a községi előjáróságokat is) hogy a megállapított pénzbüntetések lefizetését illetőleg azon rendelkezést, mely szerint az elítélt a kiírt összeget a jogerőre emelkedéstől számítandó 15 nap alatt tartozik különbeni végrehajtás terhe mellett lefizetni, jövőre mindenkor szigoruan szemők előtt tartásák.

— (Villamos vasut.) Leystontone-ban, Angliában kísérletet tettek a villamos vasuttal s az teljesen igazolta a hozzá fűzött reményeket; valószínűleg nincs messze már azon idő, midőn a villamosság teljesen potolni fogja a ló és gőz szereplését.

— (Dohányáros hercegnő). Koslawska hercegnő Moszkva egyik leghíresebb szépsége teljesen szakított a fürangú világgal. Atya óriási vagyont elvesztette s ámbár a rokonok gondoskodni akartak a hercegnőről, ez hogy függetlenségét megőrizze, lemondott mindenről és tőzsdét nyitott. Az üzlet természetesen virágzik.

— (Mezei torpedók.) Zubovics Fedor főhadnagy újabban mezei torpedókkal tett kísérletet Bécs közelében, mely

E hős elhatározással ágyamra dőltem bár csak azért, hogy az éj hátralevő részét ide s tova hanykolódva töltsém. Ah! ez egyszer hiába böngésztem szép szavak után, legszebb gondolataim hűtlének lettek hozzám.

Mindazáltal alig kelt fel a nap, előszedve legdiszesebb papiromat — szívszorongva készítém el szerelmes levelemet s aztán a templom felé lépkedtem. — — — Helén székének könyöklője alá két ostyával tűzém le a papirlapot,

Alig fejezém be ténykedésemet, a lelkesz haladott át a templomon, — s . . . felém tartott . . . Sötét pir borítá el egyszerre arcomat, azt hívém, mindent felfedezett.

Több napja látom itt kegyedet — szólított meg szívélyes hangon. Igazán örvendek uram! hisz a hitetlenség eme századaban az igaz keresztény oly ritka.

— Főtisztelendő ur! válaszolám, de zavarom miatt egy szót sem bírtam tovább kiejteni.

— Kegyed Sz. Ouen-ban lakik, tudom . . . értesítettem magam kegyed felől, ismerem nevét is! Bocsásson meg szerénytelentelenségemért, de lássa, — egy fiatal ember ki misére eljár! . . . ez manapság oly nagyon meglepő.

— Mindazonáltal — dadogám, nyelvem azonban megtagadá szolgálatát.

A plebános folytatá:

A plébánia a templom oldalán van — jöjjön, látogasson meg bármikor; elvezetem önt kis kertembe, hátha kedves viragaira találhatna ott?

Oh s én oly igen szeretem a szép virágokat, — s ez minden, volt mit hirtelenben hebeghettem.

Szerencsemre a lelkesz elhagyott. Szíves akaratától megindítatva, heves lelkiismeret-furdalást érezék s már-már vissza evem levelemet, midőn éjjeli erős elhatározásom ötlött szembe s ez végleg megkeményíté szívemet! . . .

E pillanattól számlálom a perczeket, — szívem oly hangosan dobogott, mintha egyetlen koczkára tettem volna életemet. Midőn Helén megérkezék egy oszlop mögé vontam magam, vágyva s egyuttal reszkette, hogy levelemet észreveszi. Nem látta meg . . . Se baj — gondolám este bizonyára megtalálja — csak hogy újra csalódtam, Helénnek sem kezei sem szemei — este csak úgy mint a mise alatt, — nem tévedtek padja alá!

A helyzet válságossá vált, — Hátha levelem más illetéktelen kezekbe kerül? . . . Mindent merészelek — s összezedve bátorságomat, az esti istentiszteletről hazainduló Helént követni határozám!

Majdnem éj szállt már a csendes falura alá, azonkívül a Landy ut kissé lakatlan s többnyire lhagyott . . . ez föl-bátorított! Meggyorsítva lépteimet — könnyen utólértem őt s remegve szólítám.

— Kisasszony!

Pár pillanatig tétovázva, feleljen-e vagy sem a hivatlan megszólításra, végre megfordult s látva engem, talán-talán fölismert és — pirulva megált:

Mit kíván ön uram? kérdezé.

E pillanatban midő alig 2 lépésnyi távolban, egyszerre szóval s szeméibe kérdezve — rám tekint, szilárd elhatározásomra ugyancsak nagy szükségem volt. Fejem szédült . . . csaknem elfutottam előle.

Kisasszony — mondám reszkette mint a nyárfalevél — kegyed számára a templomban levél van . . . székének támlánya alá téve, vegye el . . .

Utolsó szavamat alig ejtém ki, már is futva menekültem. — Ah! vajjon elveszi-e, átfogja-e olvasni s mi fog mindebből kifejlteni?

(Vége következik.)

Jenő főherceg, Salis Soglio tábornagy és Millosicz ellenadmirál jelenlétében igen jól sikerült.

Tarkaságok.

Egy kereskedő segéd 300 forintot sikkasztott el gazdájától. Elnök (a végtárgyalás alkalmával.) Hogyan élhetett ön annyira vissza az önbe helyezett bizalommal?

Vádlott. Májd elmondom kérem . . . Adósságaim voltak. Váltóim lejártak s én aláírásomnak becsületet akartam szerezni.

Atheista-következetesség. A párisi atheista-kongresszuson egy szonok következő szavakkal kezdte meg beszédét : „ Polgártársaim! Én, hála istenek, atheista vagyok! ”

— Női kézmunka. A. Mi az, barátom, hiszen képed egészen föl van dagadva? B:

— Hogy mi ez? Hát női kézimunka.

Párbeszéd. „Hát mondja csak, Bernard ur, mit kell az ön unokaöcséséről gondolni? „

Az én unokaöcsémről? Az nagyon egyszerű. Ha rosszszat beszélnek felőle, egy álló óráig sem kell egyebet tenni, mint mindig csak folytatni.

Bébé a szentírást tanulja.

— Mondjad csak mamáskam — kérdi — miért jelent meg Jézus legelőször is asszony előtt föltámadása után?

— Azért fiauskám, mert azt akarta, hogy a hír gyorsabban elterjedjen.

A tudomány a polgárok ezüstje, a nemesek aranya és a fejedelmek ékszere.

— Mikor ér össze hegy és völgy?

— Mikor egy pupos ember árokba esik!

A hajtűkről. Egy kifogyhatatlan türelmü an_ol kiszámította, hogy amennyi hajtűt az egész világ hajtűviselő női elhasználnak, ugyanannyi vasból egy 12 mérföld hosszú vasutat lehetne építeni. Aki nem hiszi, számítsa utánna.

Aphorisma.

Az ember először azért eszik, hogy éljen.

Másodszor azért eszik, hogy — egyék.

Harmadszor azért eszik, hogy — igyék.

Angol biroság előtt:

Biró: Mit csinált ön a tyukkal, melyet ellopt Dickson özvegyétől:

Vádlott: Megeitem.

Biró: S nem érez lelkiismereti furdalásokat. Mit monda a ön ha itél t apján az örök biró lött találk k D k özvegygyel s a Mindenható önt felelőségre vonná?

V dlott: Bocsánat, ró ur . . . a tyuk is ott esz akkor?

Biró: Kétségtelenül.

Vádlott: Nohát akkor azt fogom mondani panaszosnőnek: Tessék a tyukja, vegye vissza.

A fényképésznél. Emlékszik még boldogult atyámra?

Tökéletesen, mintha most is előttem álna.

No hát akkor lesz szives emlékezetből mellém phot raphiroznl, ugy-e?

Jó tanács. Házíur: Nos hát, hogy leszünk? Már megint elmúlt két hó s ön megint nem fizetett.

Lakó: Oh háziur, kérem ne csodálja, ros sz idők, kevés munka, sok gyerek . . .

Házíur: Eh, lári fári, ha nem tudja a házbért fizetni, vegyen magának házat s menjen abba lakni.

Törvényszék előtt. Az elnök a vádlottat kérdezni kezdi. Bocsánat elnök ur, mond a vádlott, kifogásom van a birák ellen.

Talán egy ellen?

Nem uram, valamennyi ellen.

Miért?

Személyes ellenségeim.

Mikép?

Már egyszer elítéltek.

Buksi ur a napokban következő a levelet intézte egyik barátjához:

Kedves barátom!

Daganat támadt a szájamban. Kérlek, látogass meg. Nem irok hosszasan, mert orvosom megtiltotta a csevegést.

Felelős szerkesztő és kiadó; tulajdous : S ipos Soma

Fa-szén eladás.

Tudatom a t. helybeli és vidéki közönséggel miszerint

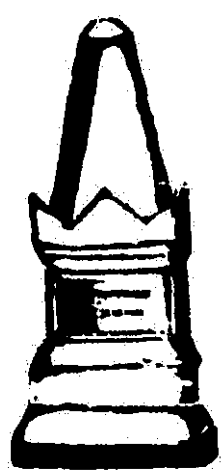
Kánicz N. ur szolnoki raktárának képviselőjét reám bizta. A legjobb minőségű fa-szén **MÉTERMÁZSÁJA** nevezett raktárból **3 frt 25 krjával** rendelhető meg alólkrottnál.

Tisztelettel

Meitner Salamon

Szarvason.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni,

miszerint a b.-csabai raktáramban levő

Sirkövek elárusításával Szarvas és vidékére nézve ELEFANT PÁL szarvasi kereskedő urat biztam meg, ki azokat gyári áron fogja elárusítani.

Megjegyzem itt, hogy ugy minőség, mint ár tekintetében üzletem kiállja a versenyt bármely más czéggel.

A t. közönség becses pártfogását kéri

Rozenbaum J.

Hirdetés.

Alólirott tisztelettel tudatja a nagy érdemű közönséggel, hogy

rőfös posztó és divatáru kereskedésében

férfi, női és gyermek lábbeli raktárt, a legválasztékosabban rendezett be.

Ugy nemkülönbén ugyanott a tavaszi és nyári idényre a legkülönfélébb kelmék és szövetek kaphatók „a legjutányosabb áron, és a legújabb divat szerint; u. m. a legválasztékosabb cachemir,- finom szörkelmék, félselyem kelmék, fekete ternó és lisztetek, továbbá mailandi Noblesse s fail selyem kelmék;

fehérneműk és mindenfajú vászonkészlet.

Ripsz s posztó garnitúrák, gobelinek bútor behúzásra; szóval minden e szakmába vágó czikkek.

Egyszersmind szives tudomásra hozza, hogy **üzletében férfi ruhák is készülnek** a legújabb divat szerint, jutányos áron s a legkedvezőbb feltételek mellett.

Kivánatra minden, e szakmába vágó megrendelés a legrövidebb idő alatt teljesítettik.

A n. é. közönség becses pártolását kéri.

Szarvason 1882 mártius 24.

Menczer Mór.

kereskedő.

Férfi ruhák rendelésre készíttetnek.

Férfi, női és gyermek lábbeli raktár.

